

TEXTOS ANTOLÒGICS SOBRE RELIGIÓ

Un dels aspectes més inquietants del món actual és la generalitzada insatisfacció que s'hi manifesta, i d'una manera encara més puixant, en allò referent a la religió. En aquest moment no hi ha cap mena de petja damunt la Terra d'una fe en estat d'expansió; tan sols ací i allí diversos credos pràcticament estabilitzats, quan no es troben en vies de clara regressió. No és pas que el món s'estigui refredant: psíquicament no havia estat mai tan ardent! No és pas que el cristianisme hagi perdut res (ans el contrari) de la seva capacitat de seducció absoluta: es pot provar el seu extraordinari poder d'adaptabilitat i control.

Però heus aquí que, indubtablement, per alguna obscura raó, en el nostre temps hi ha quelcom que «no marxa» entre l'home i Déu, tal com Déu es presenta a l'home d'avui. Tot passa avui dia com si l'home no tingués exactament davant seu la figura del Déu que desitja adorar... D'aquí, aquesta impressió obsessionant, per tot arreu, d'un ateisme que creix irresistiblement, o encara més específicament, d'una descristianització creixent i irresistible.

P. Teilhard DE CHARDIN, *El porvenir del hombre*, 320.

«El Dios que todos llevamos,
el Dios que todos hacemos,
el Dios que todos buscamos
y que nunca encontraremos».

Antonio MACHADO

Sóc un no creient
profundament religiós.
D'alguna forma,
aquesta és una nova mena de religió.

Albert EINSTEIN

Déu és el silenci de l'univers,
i l'ésser humà,
el crit que dóna sentit a aquest silenci..

José SARAMAGO

La paraula "Déu"...

...és la més carregada de totes les paraules humanes. Cap ha estat tan esquitxada, tan mutilada. Precisament per això no hi renunciaré. Generacions d'homes i dones han fet rodar damunt d'aquesta paraula el pes de la seva vida angoixada, i l'han oprimida contra el terra. Jau en la pols, i suporta el pes de totes aquestes persones. Les generacions d'homes, amb els seus partidismes religiosos, han esquinçat aquesta paraula. Per ella han matat i han mort. I té marcades les empremtes dels dits i la sang de tots ells. On trobaria jo una paraula que se li assemblés, per designar allò més alt! Si prenc el concepte més pur i més radiant del més íntim tresor dels filòsofs, no podria trobar-hi més que una imatge conceptual que no m'hauria d'obligar a res. Però no podria infondre-hi la presència a la qual em refereixo: la Presència d'Aquell a qui les generacions dels homes han honrat i escarnit amb el seu estremidor viure i morir.

M.BUBER, *Gottesfinsternis*, München 1962, 509-510.

PER QUÈ NO CANVIES DE DÉU?

Per canviar de vida
s'ha de canviar de Déu.

S'ha de canviar de Déu
per canviar l'Església.

Per canviar el món
s'ha de canviar de Déu..

Pere CASALDÀLIGA

Potser "canviar de Déu" –per exigència de la mateixa fe cristiana– sigui el repte més profund i urgent per a les esglésies cristianes en el servei major al Regne, al projecte de Déu.

CASALDÀLIGA, Pere, *O macroecumenismo e a proclamação do Deus da vida*, en TEIXEIRA (org), *O diálogo inter-religioso como afirmação da vida*, Paulinas, São Paulo 1997, pág. 35.

Religió és un sentiment d'allò misteriós, d'allò 'totalment altre', del 'mysterium tremendum et fascinans'. Rudolf OTTO.

La religió amaga el rostre de Déu. Martin BUBER.

És un sistema de creences i pràctiques del que se serveix un grup de persones per afrontar els problemes últims de la vida humana. J.M. YINGER.

És la creença en éssers espirituals. E.B. TYLOR.

Religió és allò que l'individu fa amb la seva soledat (...) Institucions, esglésies, ritus, bíblies, codis de conducta... són els ornaments de la religió, les seves formes passatgeres. Alfred N. WHITEHEAD.

Religió és la presència en el món de quelcom espiritualment major que el propi ésser humà. (...) La meta de l'ésser humà és cercar comunió amb la presència que hi ha darrera dels fenòmens. Arnold TOYNBEE.

La religió és una il·lusió. Sigmund FREUD.

És el sospir de la criatura oprimida, el sentiment d'un món sense cor, l'ànima d'un món sense ànima; és l'opí del poble. Karl MARX.

Religió és un sistema unificat de creences i pràctiques relatives a coses sagrades, o sigui, coses separades i prohibides, creences i pràctiques que uneixen en una única comunitat, anomenada Església, tots els que s'hi adhereixen. Emile DURKHEIM.

Religió és un anhel revolucionari, un impuls psico-social per generar una nova humanitat. Aloysius PIERIS.

Religió és una cosa per l'antropòleg, una altra pel sociòleg, una altra pel psicòleg (i una altra per un altre psicòleg!). Una cosa pel marxista, una altra pel místic, una altra pel zen-budista i encara una altra pel jueu o el cristià. Existeix en conseqüència una gran varietat de teories religioses sobre la naturalesa de la religió. No hi ha, per tant, cap definició universalment acceptada de religió, i possiblement no hi serà mai. John HICK.

Les religions parlen amb una autoritat absoluta que no s'expressa només a través de paraules i conceptes, doctrines i dogmes, sinó també a través de símbols i oracions, ritus i festes, tant de forma racional com emocional. Les religions posseeixen mitjans per modelar l'existència humana no pas només d'una elit intel·lectual, sinó també d'amplis segments de la població. I això d'una forma històricament experimentada, culturalment adequada i individualment concretada. La religió no ho pot possibilitar tot, però pot obrir i proporcionar un "plus" en termes de vida humana.

* La religió aconsegueix transmetre una dimensió més profunda, un horitzó interpretatiu més abastador davant del dolor, de la injustícia, de la culpa i de la manca de sentit. Aconsegueix transmetre un sentit de vida darrer davant la mort: el sentit d'on ve i on va l'existència humana.

* La religió aconsegueix garantir els valors més elevats, les normes més incondicionals, les motivacions més profundes i els ideals més sublims: el sentit (per què) i l'objectiu (per a què) de la nostra responsabilitat.

* A través de símbols, rituals, experiències, objectius comuns, la religió aconsegueix crear una pàtria de confiança, de fe, de certesa, d'autoestima del jo, d'abric i d'esperança: una comunitat i una pàtria espiritual..

Hans KÜNG, *Projecte de ètica mundial*, Paulinas, São Paulo 2001, p. 81-82.

«En el món modern, la religió és una força central, tal vegada 'la' força central que motiva i mobilitza les persones. Allò que en darrera anàlisi compta per a les persones no és pas la ideologia política ni l'interès econòmic; allò amb què les persones s'identifiquen són les conviccions religioses, la família i els credos. Per aquestes coses combaten i fins i tot estan disposades a donar la seva vida».

Samuel P. HUNTINGTON, *Foreign Affairs*, nov-dic 1993, 186ss